

تایید طرح اصلاح قانون آیین دادرسی کیفری

شورای نگهبان طرح اصلاح قانون آیین دادرسی کیفری را با توجه به اصلاحات انجام شده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست.

به گزارش اداره کل روابط عمومی شورای نگهبان، طرح اصلاح قانون آیین دادرسی کیفری که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و چهارم خرداد ماه یکهزار و سیصد و نود و چهار به تصویب کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی مطابق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی رسیده است؛ در جلسه مورخ ۲۷/۰۲/۱۳۹۴ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد

ادرس مستندات در سایت شورای نگهبان

<http://www.shora-rc.ir/Portal/Home/ShowPage.aspx?Object=NEWS&CategoryID=f4aeb1۳f-۱۴f۱-۴۵۷b-۸۱b۳-a۴bd۷۰dfdcee&WebPartID=ab۵۲۰dd۲-c۶۲۴-۴e۷۶-۸f۸۸-۲a۷۲b۴۴۷d۴۸e&ID=۰۷۲d۵۰۱۸-۱۵۳۹-۴fae-a۵۴۱-۹۶cf۶۰۹۵۳۱bf>

<http://dailynotes.blog.ir/>

متن ویرایش شده طرح اصلاح قانون آیین دادرسی کیفری

ماده ۱- در ماده ۷ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۱۳ تاریخ ۱۳۷۵/۴/۴ به ۱۳۷۵/۳/۲ اصلاح می گردد.

ماده ۲- تبصره ۲ ماده ۱۳ قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره ۲- هرگاه مرتکب جرم پیش از صدور حکم قطعی مبتلا به جنون شود، تا زمان افاقه، تعقیب و دادرسی متوقف میشود. مگر آنکه در جرائم حق الناسی شرایط اثبات جرم به نحوی باشد که فرد مجنون یا فاقد هوشیاری در فرضی افاقه نیز نتواند از خود رفع اتهام کند. در این صورت به ولی یا قیم یا سرپرست قانونی وی ابلاغ می شود که ظرف مهلت پنج روز نسبت به معرفی وکیل اقدام نماید. در صورت عدم معرفی، صرف نظر از نوع جرم ارتكابی و میزان مجازات آن وفق مقررات برای وی وکیل تسخیری تعیین میشود و تعقیب و دادرسی ادامه می یابد.

ماده ۳- در بند (ب) ماده ۲۹ قانون عبارت سازمان اطلاعات سپاه بعد از عبارت وزارت اطلاعات اضافه می گردد.

ماده ۴- تبصره ماده ۴۸ قانون حذف و تبصره زیر جایگزین آن میشود:

تبصره - در جرائم علیه امنیت داخلی یا خارجی و همچنین جرائم سازمان یافته که مجازات آنها مشمول ماده ۳۰۲) این قانون است، در مرحله تحقیقات مقدماتی طرفین دعوی، وکیل یا وکلای خود را از بین وکلای رسمی دادگستری که مورد تأیید رئیس قوه قضائیه باشد، انتخاب می نمایند. اسامی وکلای مزبور توسط رئیس قوه قضائیه اعلام می گردد

ماده ۵- ماده ۶۶ قانون و تبصره ۱ آن به شرح زیر اصلاح و تبصره های ۳ ، ۲ آن ابقاء و یک تبصره به عنوان تبصره ۴ به شرح زیر به آن الحاق می شود:

تبصره ۱- در صورتی که جرم واقع شده دارای بزه دیده خاص باشد، کسب رضایت وی جهت اقدام مطابق این ماده ضروری است. چنانچه بزه دیده طفل، مجنون و یا در جرائم مالی سفیه باشد، رضایت ولی، قیم یا سرپرست قانونی او اخذ می شود. اگر ولی، قیم یا سرپرست قانونی، خود مرتکب جرم شده باشد، سازمانهای مذکور با اخذ رضایت قیم اتفاقی یا تأیید دادستان، اقدامات لازم را انجام می دهند.

تبصره ۴- اجرای این ماده با رعایت اصل یکصد و شصت و پنجم (۱۹۵) قانون اساسی است و در جرائم منافی عفت سازمانهای مردمنهاد موضوع این ماده می توانند با رعایت ماده ۱۰۲ این قانون و تبصره های آن تنها اعلام جرم نموده و دلایل خود را به مراجع قضائی ارائه دهند و حق شرکت در جلسات را ندارند.

ماده ۶- از انتهای ماده ۸۰ قانون عبارت در دادگاه کیفری مربوط حذف و یک تبصره به شرح زیر به آن الحاق می شود:

تبصره - مرجع تجدید نظر قرار موضوع این ماده و سایر قرارهای قابل اعتراضی مربوط به تحقیقات مقدماتی جرائمی که به طور مستقیم در دادگاه رسیدگی می شوند، دادگاه تجدیدنظر است.

ماده ۷- دو تبصره به شرح زیر به ماده ۸۵ قانون الحاق می شود:

تبصره ۱- حکم این ماده در مواردی که پرونده با قرار موقوفی تعقیب یا با هر تصمیم دیگری در دادسرا مختومه می شود اما باید نسبت به پرداخت دیه تعیین تکلیف شود نیز جاری است.

تبصره ۲- در مواردی که مسئولیت پرداخت دیه متوجه عاقله است، در صورت وجود دلیل کافی و با رعایت مقررات مربوط به احضار، به وی اخطار می شود برای دفاع از خود حضور یابد، پس از حضور، موضوع برای وی تبیین و اظهارات او اخذ می شود. هیچ یک از الزامات و محدودیتهای مربوط به متهم در مورد عاقله قابل اعمال نیست. عدم حضور عاقله مانع از رسیدگی نیست.

ماده ۸- در ماده ۹۲ قانون، عبارت «مستوجب مجازات های مقرر در ماده ۳۰۲» جایگزین عبارت «موضوع ماده ۳۰۲» و قبل از کلمه بازپرس کلمه «کمبود» جایگزین کلمه «نبودن» می شود.

ماده ۹- یک تبصره به شرح زیر به ماده ۹۸ قانون الحاق می شود:

تبصره - در بندهای الف، ب، پ و ت ماده ۳۰۲ این قانون نیز بازپرس می تواند با همکاری ضابطان دادگستری تحقیقات لازم را انجام دهد.

ماده ۱۰- ماده ۱۰۲ قانون و تبصره ۱ آن به شرح زیر اصلاح و تبصره های ۲ و ۳ آن ابقا می شود.
ماده ۱۰۲ - ...

تبصره ۱- در جرائم منافی عفت هرگاه شاکی وجود نداشته باشد و متهم بدو قصد اقرار داشته باشد، قاضی وی را توصیه به پوشاندن جرم و عدم اقرار می کند.

ماده ۱۱- در تبصره ماده ۱۴۵ قانون عبارت «جلب به دادرسی» جایگزین کلمه «مجرمیت» می شود.

ماده ۱۲ - (حذف شد)

ماده ۱۳- در ماده ۱۵۱ قانون عبارت «با تأیید رئیس کل دادگستری استان» به عبارت «با تأیید رئیس حوزه قضائی» تغییر می یابد.

ماده ۱۴ - ماده ۱۵۹ قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱۵۹- بازپرسی هنگام ارجاع موضوع به کارشناسی، مهلت معین را برای اعلام نظر وی مشخص می کند. در مواردی که اظهارنظر مستلزم زمان بیشتر باشد، کارشناسی باید ضمن تهیه و ارسال گزارشی از اقدامات انجام شده، با ذکر دلیل، تقاضای تمدید مهلت کند که در این صورت، بازپرسی می تواند برای یک بار مهلت را تمدید کند. تمدید مهلت به کارشناسی و طرفین ابلاغ می گردد. هرگاه کارشناسی ظرف مدت معین نظر خود را به طور کتبی تقدیم بازپرسی ننماید، کارشناسی دیگری تعیین میشود. چنانچه قبل از انتخاب یا اخطار به کارشناس دیگر نظر کارشناس به بازپرس واصل شود، به آن ترتیب اثر می دهد. در هر حال بازپرس تخلف کارشناس را به مرجع صلاحیتدار اعلام میکند.

ماده ۱۵- تبصره ۱ ماده ۱۹۰ به شرح زیر اصلاح می گردد:

تبصره ۱- سلب حق همراه داشتن وکیل و عدم تفهیم این حق به متهم به ترتیب موجب مجازات انتظامی درجه هشت و سه است.

ماده ۱۶- یک تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره ۲ به ماده ۲۳۶ الحاق و شماره تبصره های آن اصلاح می شود:

تبصره ۱- ...

تبصره ۲- در صورت تحت تعقیب قرار گرفتن اتباع بیگانه و تقاضای آنان بازپرس مکلف است مشخصات و نوع اتهام آنها را بلافاصله جهت اقدام لازم به دادستان کل کشور اعلام نماید، تا از آن طریق وفق مقررات به مراجع ذی ربط اعلام شود. چنانچه تعقیب این افراد منجر به محکومیت قطعی شود، قاضی اجرای احکام خلاصه ای از دادنامه را جهت اجرای این تبصره به دادستان کل اعلام می کند. در صورت تقاضای ملاقات از سوی کنسولگری مربوط، مراتب به دادستان کل اعلام می شود تا بر اساس تصمیم آن مرجع، مطابق مقررات اقدام شود.

ماده ۱۷- بند (الف) ماده ۲۳۷ قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

الف - جرائمی که مجازات قانونی آنها سلب حیات، حبس ابد یا قطع عضو و جنایات عمدی علیه تمامیت جسمانی که میزان دیه آنها ثلث دیه کامل یا بیش از آن است.

ماده ۱۸ - در ماده ۲۸۶ عبارت ماده ۲۰۳ جایگزین عبارت ماده ۳۰۲ می شود.

ماده ۱۹- ماده ۲۹۳ قانون به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده ۲۹۳ - هرگاه در موارد حقوق عامه و دعاوی راجع به دولت، امور خیریه و اوقاف عامه و امور محجورین و غایب مفقودالاثر بی سرپرست حکم قطعی صادر شود و دادستان کل کشور حکم مذکور را خلاف شرع بین و یا قانون تشخیص دهد به طور مستدل مراتب را جهت اعمال ماده ۴۷۷ به رئیس قوه قضائیه اعلام میکند.

ماده ۲۰ - ماده ۲۹۶ قانون به شرح زیر اصلاح و تبصره های آن ابقاء می شود

ماده ۲۹۶- دادگاه کیفری یک دارای رئیس و دو مستشار است که با حضور دو عضو نیز رسمیت می یابد. در صورت عدم حضور رئیس، ریاست دادگاه به عهده عضو مستشاری است که سابقه قضائی بیشتری دارد.

ماده ۲۱ - ماده ۲۹۷ قانون به شرح زیر اصلاح و تبصره آن ابقاء می شود:

ماده ۲۹۷- دادگاه انقلاب در مرکز هر استان و به تشخیص رئیس قوه قضائیه در حوزه قضائی شهرستانها تشکیل می شود. این دادگاه برای رسیدگی به جرائم موجب مجازات مندرج در بندهای الف، ب، پ) و (ت) ماده ۳۰۲ این قانون دارای رئیس و دو مستشار است که با دو عضو نیز رسمیت دارد. دادگاه برای رسیدگی به سایر موضوعات با حضور رئیس یا دادرس علی البدل یا یک مستشار تشکیل می شود.

ماده ۲۲- ماده ۲۹۸ قانون به شرح زیر اصلاح و تبصره آن ابقاء می شود:

ماده - دادگاه اطفال و نوجوانان با حضور یک قاضی و یک مشاور تشکیل می شود. نظر مشاور مشورتی است.

ماده ۲۳ - بندهای پ) و (ت) ماده ۳۰۲ به شرح زیر اصلاح می شود:

پ - جرائم موجب مجازات قطع عضو یا جنایات عمدی علیه تمامیت جسمانی با میزان نصف دیه کامل یا بیش از آن

ت - جرائم موجب مجازات تعزیری درجه سه و بالاتر

ماده ۲۴ - ماده ۳۰۶ قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می شود

ماده ۳۰۶ - به جرائم منافی عفت به طور مستقیم، در دادگاه صالح رسیدگی می شود.

تبصره - منظور از جرائم منافی عفت در این قانون، جرائم جنسی حدی، همچنین جرائم رابطه نامشروع تعزیری مانند تقبیل و مضاجعه است.

ماده ۲۵ - در ماده ۳۰۷ قانون عبارت «مدیران کل اطلاعات استانها» قبل از عبارت «حسب مورد» اضافه می شود.

ماده ۲۶ - ماده ۳۱۵ قانون و تبصره های آن به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۳۱۵ - جرائم مشمول صلاحیت دادگاه کیفری یک و همچنین انقلاب در مواردی که با تعدد قاضی رسیدگی می شود اگر توسط افراد بالغ زیر هجده سال تمام شمسی ارتکاب یابد در دادگاه کیفری یک ویژه رسیدگی به جرائم نوجوانان رسیدگی و متهم از کلیه امتیازاتی که در دادگاه اطفال و نوجوانان اعمال میشود، بهره مند می گردد.

تبصره ۱ - در هر شهرستان به تعداد مورد نیاز، شعبه یا شعبی از دادگاه کیفری یک به عنوان دادگاه کیفری یک ویژه رسیدگی به جرائم نوجوانان برای رسیدگی به جرائم موضوع این ماده اختصاص می یابد. تخصصی بودن این شعب، مانع از ارجاع سایر پرونده ها به آنها نیست.

تبصره ۲- حضور مشاوران با رعایت شرایط مقرر در این قانون، برای رسیدگی به جرائم نوجوانان در دادگاه کیفری یک ویژه رسیدگی به جرائم آنان الزامی است.

ماده ۲۷- تبصره زیر به ماده ۳۴۲ قانون الحاق می گردد:

تبصره - در دعاوی مربوط به مطالبه خسارت موضوع ماده ۲۶۰ این قانون و ماده ۳۰ قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب ۱۳۹۰/۷/۱۷ و مواردی که دیه از بیت المال مطالبه می شود، دادگاه موظف است از دستگاه پرداخت کننده دیه یا خسارت به منظور دفاع از حقوق بیت المال برای جلسه رسیدگی دعوت نماید. دستگاه مذکور حق تجدیدنظرخواهی از رأی را دارد.

ماده ۲۸- ماده ۴۰۴ قانون و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۴۰۴ - اعضای دادگاه پس از اعلام ختم رسیدگی با استعانت از خداوند متعال، تکیه بر شرف و وجدان و با توجه به محتویات پرونده، مشاوره می نمایند و در همان جلسه و در صورت عدم امکان، در اولین فرصت و حداکثر ظرف مدت یک هفته مبادرت به صدور رأی می کنند. در صورتی که بین اعضای دادگاه اتفاق نظر حاصل نشود رأی اکثریت معتبر است. انشای رأی به عهده رئیس دادگاه است، مگر آن که وی جزء اکثریت نباشد که در این صورت، عضوی که جزء اکثریت است و سابقه قضائی بیشتر دارد، رأی را انشاء می کند. در صورت صدور رأی در همان جلسه، بلافاصله جلسه علنی دادگاه با حضور متهم یا وکیل او و دادستان یا نماینده او و شاکی تشکیل و رأی توسط منشی دادگاه با صدای رسا قرائت و مفاد آن توسط رئیس دادگاه به متهم تفهیم می شود. هرگاه رأی بر برائت یا تعلیق اجرای مجازات باشد، متهم به دستور دادگاه فوری آزاد می شود.

تبصره- پس از ختم رسیدگی، چنانچه نظر به صدور رأی در همان جلسه باشد، اعضای دادگاه تا صدور رأی و اعلام آن در جلسه علنی نباید متفرق شوند. این حکم در مورد اعضای هیأت منصفه نیز جاری است.

ماده ۲۹- ماده ۴۲۵ قانون به شرح زیر اصلاح می شود

ماده ۴۲۵ - در مواردی که دادگاه با تعدد قاضی تشکیل می شود، هرگاه نسبت به یکی از اعضاء ایراد رد شود و آن عضو از رسیدگی امتناع کند، دادگاه با حضور عضو دیگر تکمیل می شود و مبادرت به رسیدگی می کند. چنانچه ایراد رد مورد پذیرش قرار نگیرد، همان دادگاه بدون حضور عضو مورد ایراد در وقت اداری به اعتراض رسیدگی و قرار رد یا قبول ایراد را صادر می کند. هرگاه تعداد باقیمانده اعضای شعبه در اکثریت نباشند و امکان انتخاب اعضای علی البدل نیز برای رسیدگی به ایراد وجود نداشته باشد، رسیدگی به ایراد در شعبه دیوان عالی کشور به عمل می آید. هرگاه شعبه دیوان درخواست رد را وارد بدانند، پرونده جهت رسیدگی به دادگاه هم عرض ارجاع می شود.

ماده ۳۰ - ماده ۴۲۶ قانون، به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده ۴۲۶- دادگاه تجدیدنظر استان مرجع صالح برای رسیدگی به درخواست تجدیدنظر از کلیه آرای غیرقطعی کیفری است، جز در مواردی که در صلاحیت دیوان عالی کشور باشد. دادگاه تجدیدنظر استان در مرکز هر استان تشکیل میشود. این دادگاه دارای رئیس و دو مستشار است، دادگاه تجدیدنظر و شعب دیوان عالی کشور با دو عضو نیز رسمیت دارند.

ماده ۳۱- ماده ۴۲۸ قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می شود:

ماده ۴۲۸ - ...

تبصره - اجرای این ماده مانع از انجام سایر وظایف نظارتی دیوان عالی کشور به شرح مقرر در اصل یکصد و شصت و یکم ۱۶۱ قانون اساسی نمی باشد.

ماده ۳۲- بند (ث) ماده ۴۵۰ قانون به شرح زیر اصلاح می شود:

ث- در غیر از موارد مذکور در بندهای فوق، هرگاه جرم از جرائم مستوجب مجازاتهای حدود، قصاص و جرائم غیرعمدی مستوجب بیش از نصف دیه و یا جرائم تعزیری درجه چهار و پنج

طرح اصلاح قانون آیین دادرسی کیفری

باشد به طور مطلق و در جرائم تعزیری درجه شش و هفت در صورت محکومیت به حبس و در سایر جرائم در صورت اقتضاء، دادگاه تجدیدنظر با صدور دستور تعیین وقت رسیدگی، طرفین و اشخاصی را که حضورشان ضروری است احضار می کند. طرفین می توانند شخصاً حاضر شوند یا وکیل معرفی کنند. در هر حال عدم حضور یا عدم معرفی وکیل مانع از رسیدگی نیست.

ماده ۳۳- ماده ۴۶۳ قانون به شرح زیر اصلاح می شود

ماده ۴۳۶ - دیوان عالی کشور به تعداد لازم عضو معاون دارد که می تواند وظایف مستشار یا رئیس را بر عهده گیرند.

ماده ۳۴ - به انتهای بند پ ماده ۴۷۰ قانون عبارت زیر اضافه می گردد:

در صورتی که هیأت عمومی پرونده را به علت نقص تحقیقات قابل رسیدگی نداند با ذکر موارد نقص، پرونده را به شعبه دیوان عالی کشور اعاده می نماید. شعبه دیوان مطابق قسمت ۲ بند (ب) ماده ۴۶۹ اقدام می کند.»

ماده ۳۵ - در تبصره ماده ۴۷۸ قانون بعد از عبارت مجازات های بدنی عبارت یا قلع و قمع بنا اضافه می گردد.

ماده ۳۶ - در ماده ۴۸۴ قانون کلمه «دادسرا» جایگزین عبارت «دادسرای عمومی» می شود.

ماده ۳۷- تبصره ماده ۵۵۲ قانون به شرح زیر اصلاح می شود.

تبصره- در صورت عدم پذیرش پیشنهاد از سوی دادگاه، قاضی اجرای احکام کیفری می تواند هر دو ماه یک بار مجدداً اجرای این ماده را به دادگاه پیشنهاد نماید.

طرح اصلاح قانون آیین دادرسی کیفری

۱۱

ماده ۳۸- عبارت «مگر آنکه محکوم به از مستثنیات دین بوده و یا به میزانی نباشد که موجب خروج محکوم له از اعسار گردد» از انتهای ماده ۵۵۹ قانون حذف و به انتهای تبصره ان ماده اضافه می گردد

ماده ۳۹- این قانون از تاریخ ۱/۴/۱۳۹۴ لازم الاجراء است.

<http://dailynotes.blog.ir/>